

Aktuelt regelverk innen strålevern

Diskusjon

Radiologiseminar 14.01.2011

Kjeve- og ansiktsradiolog Caroline Hol
Tannhelsetjenestens kompetansesenter Sør

Revidert strålevernforskrift

Kapittel VI. Bestemmelser om medisinsk strålebruk

§ 39 Henvisning (ny §)

"Røntgendiagnostiske....undersøkelser....skal kun foretas etter henvisninger fra helsepersonell med rekvisisjonsrett."

Spørsmål:

Hvem har rekvisisjonsrett for røntgenundersøkelser?

- Leger, tannleger, kiropraktorer og manuellterapeuter har rekvisisjonsrett i forhold til trygderefusjoner i medisinske røntgeninstitusjoner
- Hva med odontologiske røntgenundersøkelser i odontologiske virksomheter?

§ 42 Medisinsk kompetanse

"I virksomheter som benytter stråling til følgende spesifiserte formål, skal det inngå personell med følgende kompetanse:

- a) Ved bruk av røntgen og MR som er underlagt godkjenningsplikt etter § 8 bokstav g og § 8 annet ledd, lege med spesialistgodkjenning i medisinsk radiologi eller tannlege med spesialistgodkjenning i kjeve- og ansiktsradiologi. ..."*
 - f) Ved intraoral dentalradiografi; tannlege eller tannpleier, ved ekstraoral dentalradiografi; tannlege med relevant og dokumenterbar kompetanse.*
 - k) Ved medisinsk behandling av munnhule med optiske kilder, lege eller tannlege.*
- Innenfor hver kategori må virksomheten utpeke faglig ansvarlig. "*

Spørsmål:

Hva er tilstrekkelig innhold og omfang av opplæring for å oppnå "relevant kompetanse" for følgende modaliteter:

- OPG
- Cephalogram
- Andre ekstraorale projeksjonsradiografiske metoder i odontologiske virksomheter
- CBCT (det finnes en del info i StrålevernInfo 8:10)

§ 43 Opplæring i strålevern og medisinsk strålebruk (ny §)

- "...årlig relevant opplæring i strålevern og strålebruk i forhold til arbeidsmetoder og den enkeltes arbeidsoppgaver"
- Apparatspesifikk opplæring
- All opplæring: Dokumenterbar (omfang, innhold)

Spørsmål:

- Hvordan forholde seg til det årlige opplæringskravet innen odontologiske virksomheter? "Stråledag" i internopplæring på flermannsklinikker? Eksterne kurs?
- Kvalitet og omfang på opplæring - noen føringer?

§ 45 Kompetanse for å betjene apparatur for medisinsk strålebruk (ny §)

- Hovedregel: Radiograf, lege med relevant spesialistkompetanse eller tannlege med spesialistgodkjenning i kjeve- og ansiktsradiologi
- Unntak: Enkel dentalrøntgenapparatur (radiograf, lege, tannlege)
CBCT (tannlege med relevant og dokumenterbar kompetanse)

Spørsmål:

- Hvordan kommer delegering av radiograftekniske oppgaver inn i bildet?
- Lov om helsepersonell § 5: "Helsepersonell kan i sin virksomhet overlate bestemte oppgaver til annet personell hvis det er forsvarlig ut fra oppgavens art, personellets kvalifikasjoner og den oppfølging som gis. Medhjelpere er underlagt helsepersonells kontroll og tilsyn".
- Står Lov om helsepersonell over strålevernsforskriften? Hvilken konsekvens vil det ha i praksis?

§ 46 Screeningvirksomhet

- Ved screeningprogrammer som bruker apparatur underlagt godkjenning -> søknad til Strålevernet ang apparaturen
- § 46 omtaler screening som definerte programmer med spesifikke krav (uavhengig av krav om søknad)

Spørsmål:

- Screeningvirksomhet innen odontologi? Eller utelukkende individuell berettigelse?
 - BW, OPG/helstatus

- Screeningvirksomhet som er rettet mot symptomfrie grupper, men med apparatur som ikke er underlagt godkjenningsplikt, må likevel rette seg etter krav om berettigelse, systematikk, dokumentasjon, informasjon til pasient og kvalitetssikring (§ 46 a-e)

§ 48 Kvalitetskontroll mv. av apparatur

Ny formulering:

- *"All apparatur skal vedlikeholdes og kontrolleres på en planlagt, systematisk og dokumenterbar måte. Kontrollen skal minimum omfatte parametre som påvirker stråledoser/avsatt energi og bilde kvalitet."*

Spørsmål:

- Behov for nye rutiner i tannhelsetjenesten?

§ 50 Røntgendiagnostikk (ny §)

- *"For undersøkelsestypene dataassistert snittavbildning og undersøkelser som er spesielt rettet mot barn, gjelder følgende:*
 - A) *Røntgenapparaturen skal være utstyrt med en anordning som gir et mål for stråledose....*
 - B) *Individuell registrering av strålebelastningen til pasient skal foretas. Disse data skal legges ved pasientens journal eller på annen måte kunne fremskaffes.*
- *Det skal utvikles standardiserte protokoller for optimal innstilling av apparaturen for de vanligste medisinske problemstillingene. ..."*

Spørsmål:

- Hvordan håndtere dette mtp dentalapparat, OPG og cephalostat som blir brukt på barn?
 - Holder det med publiserte doserapporter (jmfr. Ludlow)? Ja, sannsynligvis.
- Doseskjema i EPJ? Ikke diskutert.

StrålevernInfo 8:10

Krav for bruk av Cone Beam CT ved odontologiske virksomheter

(Ikke tilstrekkelig diskutert)

Foreløpige, subjektive erfaringer med regelverket:

- Radiologer
- Fysikere
- Radiografer

Hvordan er CBCT-markedet i dag?

- Hvor mange CBCT virksomheter er godkjent av Strålevernet?
- Hvor mange CBCT maskiner er solgt i Norge?
- Hvordan organisere tilstrekkelig opplæring i bruk av CBCT?
 - Radiograffunksjon
 - Radiologfunksjon (små volum)
- Hvordan sikre berettigelsesvurdering i en teleradiologisk sammenheng?
- Er eiere av CBCT seriøse mtp å følge regelverket? (Personlige erfaringer?)

Kurs i CBCT

Aktuelle opplæringstema:

1. Strålevernskompetanse (strålevernskoordinator/radiograf/radiolog)
2. Radiograffunksjon (tannleger)
3. Bildetolkning Kategori 1 - små volum (tannleger)
4. Apparatspesifikk opplæring (alle med radiograffunksjon inkl. radiolog)

Diskusjon: Innhold, omfang, hvem gjør hva

**Krav til kompetanse innen strålevern ved bruk av CBCT
i følge StålevernInfo 8:10**

- Innblikk i elementær strålefysikk og strålebiologi
- Kunnskap om eksponeringsparametrenes påvirkning på stråledose og bildekvalitet
- Innsikt i digital radiografi
- God kjennskap til stålevern av personell og pasient
- God kjennskap til dosemonitorering
- God kjennskap til representative doser og optimalisering
- Kunne vurdere berettigelse, doser og risiko
- Kunne vurdere bruk av henvisningskriterier
- Kjennskap til prinsippene ved kvalitetskontroll
- Kjennskap til nasjonalt lovverk og europeiske anbefalinger

Andre momenter som bør inngå?

Tannhelsetjenestens kompetansesenter Sør IKS

Hjemmeside: www.tksor.no

E-post: caroline.hol@austagderfk.no